

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Qui senserint hanc notitiam viatori communicari posse. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

DISPUTATIO CXXXV.

An viatori concedi possit notitia evidens Trinitatis, quod attinet ad questionem, *An est.*

Qui senserint, hanc notitiam viatori communicari posse, cap. 1.

Talem notitiam viatori à Deo concedi non posse, verior opinio fert, cap. 2.

Ex testimoniis, aut memoria non posse evidentem Trinitatis notitiam colligi, cap. 3.

Ex effectibus non posse haberi evidentiam Trinitatis, c. 4.

CAPVT I.

Qui senserint, hanc notitiam viatori communicari posse.

1. **I**ndubitatum est apud Scholasticos, neminem propria virtute naturali notitiam evidentem Trinitatis, etiam quod spectat ad questionem, *An est*, assequi posse, an vero possit Deus eam in via concedere, variant Doctores. Vocamus autem notitiam evidentem, quod attinet ad questionem, *An est*, quæ non habetur per proprias species & conceptus rei, & idem non ostendit: quid sit Deus. Nam quæ est propria ipsius rei similitudo, sicuti ipsa est, aperte ostendit, quid illa sit. Dari autem posse per species alienas notitiam evidentem Trinitatis, sicut modo Philosophi habent de ipso, Deo, vñus est, defendit Henricus quodlibet 8. quæst. 14. vt disput. 131. vidimus, & quodlibet 12. quæst. 2. Gerson Alphabeth. 13. lit. H. cum ait, posse manere fidem cum evidentia Trinitatis in hac vita, qualis est in ijs, qui contemplationi multum addicti sunt: idem sunt Raymundus, vt in ea disput. retulimus. Accedunt Durandus in 3. distinct. 23. q. 9. nu. 12. Caietan. secunda secundæ quæst. 171. artic. 5. Alphons. à Tolet in 1. qu. prologi artic. 2. concl. 3. Bassolis citatus præcedenti disp. & Nicolaus de Cusà in dialog. de pace fidei, c. 8. & lib. 2. c. 1. tribrationis Alcorani cap. 5.

Primum argument.

Hæc sententia variè probatur. Primò Durandus sic arguit. Angelis ita facta est reuelatio huius mysterij, vt evidentiam haberent Dei reuelantis; certum enim, & evidens illis fuit, suum intellectum ab aliquo, quam à Deo non posse illustrari, vt illud, aut alia mysteria cognoscerent: inde autem colligere potuerunt evidentem notitiam, huius mysterij hoc modo: Quidquid Deus reuelat est verum: Deus reuelat nobis hoc mysterium; ergo hoc mysteriū est verum. Syllogismus evidens est, vtraque præmissarum est Angelo evidens: ergo & conclusio; ac proinde habebit Angelus evidentiam huius mysterij, vt in conclus. colligitur. Huc etiam spectat argumentum Bassolis de damnatis, qui, vt ait Iacobus 2. cap. *Credunt & contramiscunt*, nam qui se sentiunt à Deo iuste damnatos, quia mysterium Trinitatis non crediderunt, euidenter conuicti sunt, illud esse verum.

Secundum argument.

Secundò alij probant hoc modo: Potest Deus alicui homini paruo tempore claram sui visionem concedere, & deinde illum sub enigmate fidei relinquere, vt quidam de Paulo, & Moysè opinati sunt supra disputat. 55. & 56. in eo autem maneret memoria illius clare visionis: ergo esset illi evidens, se aliquando vidisse Deum trinum & vnum, atqui ex memoria eius, quod euidenter aliquando nouimus, colligere possumus euiden-

ter illud esse verum; ergo ex memoria visionis Trinitatis colligere possumus, mysterium illud verum esse.

Tertiò probatur; Quia dari potest notitia intuitiua creaturarum, in quacumque autem creatura est relatio quædam ad Deum vnum, & trinum, quia quamuis per se primo terminetur ad Deum vnum nostro modo intelligendi, tamen re ipsa ad Deum trinum, & vnum terminatur, quia tres sunt, qui creant, & idem omnino sunt cum essentia, quæ est principium creandi. Et forsitan hoc putauit esse vestigium Trinitatis in creaturis Nicolaus de Cusà locis citatis, ex quo dicit deduci posse notitiam euidentem Trinitatis. Et allegatis vero Doctoribus Henricis, & Gerson cum Raymundo Lullio alio modo putant hanc notitiam euidentem in via comparari posse; exercitio nempe fidei, & assidua contemplatione, qua Raymundus existimauit se rationes euidenter inuenisse.

Quartò denique colligi potest euidentia Trinitatis ex multis effectibus supernaturalibus, vt ex visione Dei, aut specie intelligibili, ex vnioue hypostatice, saltem cum tribus personis; hæc enim omnia respiciunt naturam suam Trinitatem personarum, & nulla alia via superesse videtur.

CAPVT II.

Talem notitiam viatori à Deo concedi non posse, verior opinio fert.

Multo verior est sententia S. Thomæ in præfati articulo, qui in vniuersum affirmat, non posse talem notitiam euidentem Trinitatis viatori communicari; quod hæc sola ratione à priori potest suaderi. Aut illa cognitio Trinitatis esset per proprias species illius, & ita esset intuitiua: aut per alias species creaturarum, & ita solum potest cognosci Deus, vt vnus; quia nulla est creatura, quæ ad Deum, vt trinum referatur, sed omnes ipsam respiciunt, vt vnum eo, quod ab eo, vt vno producantur, & ad illum sub hac solum ratione terminantur. Neque enim Deus eo producit, quo est Pater, Filius, & Spiritus sanctus; sed quo vnus est, sapiens, omnipotens, &c. Nostro ergo modo cognoscendi, per alias species si ex creatis effectibus Deus deberet cognosci, quatenus illi creati sunt, solum cognosceretur, vt vnus, sapiens, omnipotens, &c. Quod si ad cognoscendam creaturam intuitiua cognitione, & propria, cum illo expresso ordine ad Deum, necessarium etiam esset ipsum Deum proprio intuitiua conceptu cognoscere; sequeretur quidem, ex hac cognitione creaturarum cognoscendum, quod Trinitatis intuitiua etiam visio, hoc est, non posse cognosci creaturam proprio conceptu, nisi etiam cognosceretur Deus in seodem modo; & tunc quidem videretur, vt trinus, quia re ipsa idem est essentia cum personis; non quia ordo ille nostro modo intelligendi respiceret Deum, vt trinum. Quare, si ex illo ordine cognoscimus Deum per alias species, nihil aliud attingere possumus, quam essentiam illius, & quæ omnibus personis communia sunt. Verum aliqui dicunt, posse quidem Trinitatem euidenter cognosci, quoad questionem, *An est*, per speciem quidem creatam, per quam non prius cognita creatura, nec instar alicuius creature ipsa Trinitas euidenter cognoscatur. Hoc tamen non